QVINTVS, Status est rusticorum, horum duo sunt genera, primum vocatur, Freibunden id est liberi Coloni. hi possident agros hæreditarios, paululum tamen inde singulis pendunt annis. Hi etiam mercaturam & piscaturam exercent. Seruitijs præstandis non opprimuntur, nec tributa pendunt, nisi consentientibus regni Senatoribus. Alterum genus est eorum qui non possident bona hæreditaria, sed à Rege, nobilibus aut Ecclesiasticis personis ea conducunt, & seruitia multa inde dominis præstare coguntur, prout cum domino agri conuenerunt.

Hæc fere sunt, quæ de Politia Danica exponenda mihi fuerunt, ex quibus patet monarchiam Danicam, plerumque fuisse optime constitutam, nobilitatemque liberam electionem Regis semper habuisse, attamen ex familia Regia, vt antea etiam dictum est, vnde hoc commodi consecutum est, ne Dani intestina habuerint bella ac dissentiones, nisi quæ ortæ fuerunt inter Regiam familiam, quas tamen cito compositurunt, interuentu aliquot nobilium, præsertim cum Regum filij nullam capiant regni partem. Deinde cum omnes sint tantum nobiles in Regno, & Baronum & Comitum Ducumq; nomina & titulos ignorent, nullus tantis diuitijs affluit, vt ijs fisus se familiæ regum opponere audeat, eo quod inter filios & filias semper diuiditur paterna hæreditas. In Dania summa dignitas est Equitum, quos ab ornamentis, quæ illis tribuuntur auratos vocant: sed illa nemini nisi tempore pacis & belli bene de republica merito confertur. Ita habent Reges Daniæ optimè florentem rempublicam: quæ facile ab externis hostibus defendi potest, cum subditi vnanimes cum Rege vt naturali suo domino terra marique hostibus resistere queant. Huic Regno florentissimo hoc nostro tempore præest CHRISTIANVS quartus, quem vt cum omnibus Senatoribus & nobilitate totius regni incolumem Deus optimus maximus conseruet, eique tranquillam & pacificam concedat gubernationem, ex animo precor.

DANIAE REGNVM.

Arctoi orbis tertium.

DAniaduobus tantum locis terræ continenti iuncta, in creberrimas Insulas disiunctissimas distribuitur. Eius incolæ proprio idiomate, quemadmodum & Sueci & Norvvagij vtuntur, adeo vt hi vicini populi se inuicem non intelligant. Danica autem lingua non multum à veteri Saxonica differt. Saxo tamen Danum, & Saxonem Danus non intelligit, nisi aliquandiu inter se sint conuersati. Cœli temperies, vna cum salubritate aëris Danos blandè refocilat., vt Ioh. Coldingensis verbis vtar, Volucrum suauissimus concentus recreat, Syluarum nemorumque varia materia oblectat: In quibus porci innumerabiles oberrando, nunc glandibus quercinis, nunc fructibus faginis ad voluptatem saginantur. Multiformes simulatque animalium species, & florida prata delectant. Terræ vbertas nutrit. Maris affluentia, vt penu confertissimum, Danos cum magna Europæ parte alit, Et quo ad vitæ vsum minime carere nequeunt, natura Danis minime inuidit. Partes Daniæ principaliores sunt IVTIA, FIONIA, SELANDIA, & SCANIA præter insulas singulis partibus adiacentes.

IVTIA, quam aliqui Gotiam appellari volunt, quondam Cimbrorum sedes, apud historicos & Geographos Cimbrica Chersonesus dicitur, & in IVTIAM MERIDIONALEM & SEPTENTRIONALEM diuiditur. Huius Septentrionalis Iutiæ distributionem vide secunda tabula Daniæ. Meridionalis Iutia olim dicta Nordalbingiainclytum Ducatum Slesuicensem complectitur, cui Holsatiæ Ducatus nunc quoque subiungi potest, horum ampliorum declarationem suo loco videlicet tertia tabula Daniæ inuenies.

FIONIAE particularior quoque descriptio sequitur, quarta tabula Daniæ comprehensa,

SELANDIA inter reliquas Daniæ insulas est maxima. Hanc aliqui quasi maris terram, quod vndique mari incincta sit: aliqui vero quasi seminis terram, eo quod sua sponte absque annua stercoratione segetum omnis generis ferax sit, dici volunt. Habet vnum Episcopatũ cuius præsul Roeschildiæ 34. 20. 56. 24. sedem antiquitus habuit. Ibi multorum Regum & Ducum insignia sepulchra conspiciuntur. Quindecim alioqui ciuitatum, duodecim Arcium Regiarum Selandia capax est. Inter ciuitates autem Haffnia siue Copenhagen 34: 50. 56: 24. est præcipua ob magnitudinem, opulentiam & maximam commoditatem portus, quem & incredibilis profunditas & obiectus insulæ Amac nautis tutissimum facit. Est in hoc loco celebris Academia, quam multis ac continuis bellis collapsam Rex Christianus Tertius instaurauit, in eam collatis magnis reditibus, vt non solum duodecim Doctores & magistri professores, verum etiam ingens pauperum scholasticorum numerus inde sustententur: quos reditus Fredricus secundus insigniter auxit. Ex hac schola passim Ecclesijs ceu perpetua seges Doctorum, atque Pastorum tam in Regno Daniæ quam Norvvegiæ subministratur, atque sufficitur. Supra Haffniam est Helsingora & prope eam arx Regia Croneburgum 34. 50. 56. 45. cui ab altera parte vltra mare similis arx Helsinborch cum oppido eiusdem nominis respondet. Ibi Selandia & Scania prominentibus vtrimque promontorijs ita prope coëunt vt vix parui miliaris inter se relinquant maris spacium, quod DE SVNDT vocatur. Ad hunc locum omnes naues orientem versus cursum instituentes, velut ad centrum coire & Regi vectigal pendere coguntur: cumque in vtroque littore arx posita sit, Rex, si quando id necessitas postulat, suis in medio collocatis nauibus, ita has fauces occludere potest, vt quantumuis etiam numerosam classem ab ingressu, vel egressu prohibere queat. Huc sæpe vno die 200. sæpe etiam 300 naues ex diuersis Europæ partibus conuenire contingit. Sub hac Selandia sequentes sunt insulæ, Amagria, Huena siue VVeen in qua schola astronomica & metheorologica in arce Vraniburgi fundata est ad artem istam diuinam obseruationibus mirificis & inauditis emendandam, ac suo loco & honori tandem restituendam valde idonea, Moenesland in qua ciuitas Stregoa, & plures aliæ.

SCANIA inter Regni Daniæ prouincias amœnitate & fertilitate agrorum admodum insignis est regio, atque cum Suecia continens. Hæc quondam in duos Ducatus, HALLANDIAM & BLEKINGIAM diuisa, nunc Præfecturas viginti tres & Ciuitates quindecim complectitur

GERARDUS MERCATOR *Atlas sive Cosmographicæ Meditationes de Fabrica Mundi et Fabricati Figura* DUISBERG, 1595 THE LESSING J. ROSENWALD COLLECTION, LIBRARY OF CONGRESS Octavo